

973.

OBWIESZCZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 1 grudnia 1934 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 24 marca 1933 r. o ułatwieniach dla instytucyj kredytowych, przyznających dłużnikom ulgi w zakresie wierzytelności rolniczych.

Na podstawie art. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. w sprawie zmiany ustawy o ułatwieniach dla instytucyj kredytowych, przyznających dłużnikom ulgi w zakresie wierzytelności rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 840) ogłaszam jednolity tekst ustawy o ułatwieniach dla instytucyj kredytowych, przyznających dłużnikom ulgi w zakresie wierzytelności rolniczych z uwzględnieniem zmian i uzupełnień, wprowadzonych rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 840) z zastosowaniem nowej numeracji działów, artykułów i ustępów.

Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki*

Załącznik do obwieszczenia Ministra Skarbu z dnia 1 grudnia 1934 r. (poz. 973).

U S T A W A

z dnia 24 marca 1933 r.

o ułatwieniach dla instytucyj kredytowych, przyznających dłużnikom ulgi w zakresie wierzytelności rolniczych.

I. Pomoc dla instytucyj kredytowych.**Art. 1.**

(1) Upoważnia się Ministra Skarbu do udzielania pomocy w zakresie, przewidzianym ustawą niniejszą, spółdzielniom kredytowym, komunalnym kasom oszczędności, gminnym kasom pożyczkowo-oszczędnościowym, Galicyjskiej Kasie Oszczędności, Centralnej Kasie Spółek Rolniczych, Wojewódzkiemu Bankowi Pożyczkowemu w Poznaniu, Ukrainiskiej Szczadnicy w Przemyślu, przedsiębiorstwom bankowym, wymienionym w art. 2, 3 i 119 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1928 r. o prawie bankowem (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 321), bankom państwowym oraz wyjątkowo innym przedsiębiorstwom i spółdzielniom, nie zajmującym się czynnościami bankowymi, a oznaczonym przez Ministra Skarbu, pod warunkiem, że te instytucje i przedsiębiorstwa zawrą z dłużnikami układy, mające za przedmiot rozłożenie spłat i obniżenie oprocentowania wierzytelności rolniczych.

(2) Układy konwersyjne winny być zawierane na piśmie. Wierzytelności stanowiące przedmiot układu winny być wyrażone w złotych. Zawarcie

układu, późniejsza zmiana warunków układu, zmiana podstawy prawnej zobowiązań objętych układami oraz zmiana wierzycieli lub dłużników zobowiązań objętych układami, nie powodują odnowienia pierwotnych zobowiązań.

Art. 2.

Na pomoc Skarbu Państwa, określoną w art. 1, przeznaczają się 150.000.000 złotych.

Art. 3.

(1) Pomoc Skarbu Państwa wyniesie 50% strat, poniesionych przez instytucję lub przedsiębiorstwo na kapitale wierzytelności rolniczych, objętych układami, wymienionymi w art. 1. Pomoc Skarbu Państwa w związku z obniżeniem dłużnikom odsetek przy zawieraniu układów konwersyjnych ustalać będzie Minister Skarbu w drodze rozporządzeń.

(2) Minister Skarbu określać będzie wszelkie okoliczności, związane z udzieleniem tej pomocy, a między innymi, którym z instytucyj i przedsiębiorstw, wymienionych w art. 1, i w jakich kwotach będzie udzielona pomoc, jakie warunki muszą być dopełnione przez instytucje i przedsiębiorstwa przed udzieleniem pomocy, na jakich warunkach muszą być zawierane układy z dłużnikami, co należy uważać za stratę w rozumieniu ustępu poprzedzającego, w jaki sposób straty te będą ustalane oraz jakie wierzytelności należy uważać za rolnicze.

(3) Udzielenie pomocy może być uzależnione od bezpłatnego przekazania na rzecz Skarbu Państwa wierzytelności, które zgodnie z ustaleniem, dokonaniem w warunkach, określonych przez Ministra Skarbu, miałyby być odpisane na stratę.

Art. 4.

(1) Minister Skarbu ustala corocznie sumy potrzebne na wydatki, związane z udzieleniem pomocy, przewidzianej w artykułach poprzedzających, i wprowadza je do budżetu.

(2) Upoważnia się Ministra Skarbu niezależnie od pomocy, przewidzianej w artykułach poprzedzających, do udzielania pomocy bankom państwowym z lokat Skarbu Państwa, znajdujących się w tych bankach. Pomoc, udzielana w tym trybie, nie jest ograniczona przepisami art. 2 i 3.

II. Bank Akceptacyjny.**Art. 5.**

Upoważnia się Ministra Skarbu:

1) do założenia instytucyj kredytowej pod nazwą „Bank Akceptacyjny”, której zadaniem będzie udzielanie kredytu akceptacyjnego oraz przeprowadzenie innych operacyj przewidzianych w ustawie niniejszej i w statucie Banku;

2) do obejmowania części lub całości kapitału zakładowego powyższej instytucyj;

3) do pokrywania obejmowanego kapitału zakładowego w gotowiznie lub walorami, w szczególności walorami funduszu, stworzonego na podstawie części IV-ej pkt. 1 lit. f) załącznika do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 października 1927 r. o planie stabilizacyjnym i zaciągnięciu pożyczki zagranicznej (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 789).

Art. 6.

Przy Banku Akceptacyjnym będzie działał Komitet Konwersyjny, którego organizację i zakres działania ustali Minister Skarbu w drodze rozporządzeń.

Art. 7.

Bank Akceptacyjny będzie założony jako spółka akcyjna, zgodnie z przepisami rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1928 r. o prawie bankowem (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 321) z tem, że ogólna suma zobowiązań powyższej instytucji nie może przenosić dwudziestokrotnej sumy jej kapitałów własnych (zakładowego i rezerwowych).

Art. 8.

(1) Skarb Państwa obejmuje porękę za 30% ogólnej sumy zobowiązań Banku Akceptacyjnego, ustalonych w bilansie likwidacyjnym tej instytucji, sporządzonym według stanu z dnia, w którym powzięta będzie uchwała o likwidacji.

(2) Ogólna odpowiedzialność Skarbu Państwa z tytułu tej poręki nie może jednak przekroczyć 120.000.000 złotych.

(3) Do ogólnej sumy zobowiązań Banku Akceptacyjnego wymienionych w ust. (1) nie zalicza się obligacji, emitowanych przez Bank Akceptacyjny na podstawie art. 9 ustawy niniejszej, które zaopatrzone są specjalną gwarancją Skarbu Państwa.

Art. 9.

Bank Akceptacyjny ma prawo emitować własne obligacje, które służyć będą do przejmowania wierzytelności rolniczych instytucji kredytowych. Obligacje te są poręczone przez Skarb Państwa. Ogólna suma obligacji Banku Akceptacyjnego nie może przekroczyć 100.000.000 złotych. Szczegółowe przepisy, dotyczące zasad emisji obligacji, a w szczególności zabezpieczenia, umarzania i oprocentowania tych obligacji, dokonywania operacji temi obligacjami oraz innych warunków emisji — usalać będzie Minister Skarbu w drodze rozporządzeń.

Art. 10.

(1) Wierzytelności i ich zabezpieczenia łącznie z zabezpieczeniami hipotecznymi, służące za podkład kredytów akceptacyjnych, będą wpisywane przez instytucje wierzycielskie do osobnego rejestru Banku Akceptacyjnego, którego sposób prowadzenia określa Minister Skarbu w drodze rozporządzenia. Z chwilą wpisania powyższych wierzytelności do rejestru Bankowi Akceptacyjnemu służyć będzie prawo zastawu na tych wierzytelnościach oraz na zabezpie-

czeniuach osobistych i rzeczowych tych wierzytelności. Prawo zastawu, służące Bankowi Akceptacyjnemu, w niczem nie narusza praw i obowiązków instytucji wierzycielskiej i dłużnika, wynikających z układu. Wgląd do rejestru dozwolony jest każdemu, kto wykaże w tem usprawiedliwiony interes.

(2) Wierzytelności i ich zabezpieczenia, wpisane do rejestru, jak również wpływy na spłatę kapitału i odsetek tych wierzytelności stanowią będą w majątku instytucji, która uzyskała kredyt, osobną masę, służącą na zaspokojenie należności Banku Akceptacyjnego. Wierzytelności te i ich przynależności nie mogą być przedmiotem przelewu, potrącania z wzajemnymi roszczeniami dłużnika, ani przedmiotem egzekucji ze strony osób trzecich oraz nie mogą być wciągnięte do masy upadłości instytucji wierzycielskiej.

(3) Przy wierzytelnościach i zabezpieczeniach hipotecznych prawa Banku Akceptacyjnego, wynikające z wpisu wierzytelności do rejestru, winny być na żądanie Banku Akceptacyjnego ujawnione w księdze hipotecznej przez wpisanie wzmianki, że wierzytelność hipoteczna wpisana jest do rejestru Banku Akceptacyjnego. Wzmianka ta będzie wpisana do wykazu hipotecznego na jednostronny wniosek instytucji wierzycielskiej lub Banku Akceptacyjnego. Podstawą do zeznania wniosku będzie pismo instytucji wierzycielskiej lub Banku Akceptacyjnego bez potrzeby uwierzytelnienia podpisów. Wykreślenie wzmianki może nastąpić tylko na wniosek Banku Akceptacyjnego lub na wniosek instytucji wierzycielskiej za zezwoleniem Banku Akceptacyjnego, wyrażonem na piśmie, bez potrzeby uwierzytelnienia podpisów.

(4) Żadne przeszkody, wynikające z obowiązujących przepisów lub treści księgi hipotecznej, nie tamują skutecznienia wpisu lub wykreślenia wzmianki.

(5) Na obszarze, na którym obowiązuje prawo o ustaleniu własności dóbr nieruchomości z 1818 r. i prawo o przywilejach i hipotekach z 1825 r., wzmianka, określona w ust. (3) artykułu niniejszego, może być wciągnięta do księgi hipotecznej w trybie, przepisany w art. 15 a i 15 b prawa o ustaleniu własności dóbr nieruchomości, o przywilejach i hipotekach, zawartego w rozporządzeniu Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich z dnia 31 sierpnia 1919 r. (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 53, poz. 510).

Art. 11.

(1) Księgi Banku Akceptacyjnego, wypisy z nich podpisane w sposób statutem przewidziany i zaopatrzone w pieczęć Banku, wszelkie pisemne oświadczenia Banku, zawierające decyzje, pełnomocnictwa, zobowiązania lub zwolnienia od zobowiązań, albo zrzeczenia się praw, w ten sam sposób przez Bank Akceptacyjny wystawiane, mają moc dowodową dokumentów publicznych oraz aktów, na podstawie których mogą być wnoszone wpisy do hipoteki; wykazy zaległości oraz wypisy z rejestru (art. 10), o ile są zaopatrzone stwierdzeniem, że należność prawnie dojrzała do egzekucji, mają moc prawną tytułów wykonawczych, bez potrzeby wyjednywania dla nich sądowych klauzul wykonalności. Na podstawie wyżej

wymienionych tytułów wykonawczych Bankowi Akceptacyjnemu służy prawo prowadzenia egzekucyj, zarówno z majątku instytucji wierzycielskiej, jak i z majątku dłużnika, który zawarł z tą instytucją układ.

(2) Egzekucja należności Banku Akceptacyjnego odbywać się będzie — według uznania Banku Akceptacyjnego — bądź w trybie kodeksu postępowania cywilnego, bądź w trybie egzekucji administracyjnej. O ile należności te będą ściągane w trybie egzekucji administracyjnej, do egzekucji takiej będą stosowane — na czas obowiązywania ustawy z dnia 10 marca 1932 r. o przejęciu egzekucji administracyjnej przez władzę skarbowe oraz o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 328), — przepisy tej ustawy oraz rozporządzeń wydanych na jej podstawie.

(3) W razie sprzedaży nieruchomości przez Bank Akceptacyjny, nie będą stosowane żadne ograniczenia, dotyczące nabywców nieruchomości ziemskich, z wyjątkiem ograniczeń, stosowanych względem cudzoziemców.

Art. 12.

Jeżeli przy udzielaniu kredytu akceptacyjnego pośredniczy między instytucją wierzycielską, która zawarła układ z dłużnikiem, a Bankiem Akceptacyjnym inna instytucja wierzycielska (instytucja pośrednicząca), wówczas wszelkie uprawnienia i przywileje Banku Akceptacyjnego, wynikające z przepisów ustawy niniejszej, służą Bankowi Akceptacyjnemu, zarówno w stosunku do instytucji pośredniczącej, instytucji wierzycielskiej, zawierającej układ, jak i do dłużnika.

Art. 13.

Bank Akceptacyjny jest wolny od wszelkich podatków państwowych i samorządowych, jako też od opłat stemplowych od pokwitowań oraz podań i świadectw, z wyjątkiem podatku od nieruchomości i podatku gruntowego.

III. Ulgi.

Art. 14.

Wolne od opłat stemplowych są:

1) pisma, dotyczące założenia Banku Akceptacyjnego i powiększenia jego kapitału zakładowego;

2) pisma, stwierdzające układy wymienione w art. 1 lub stwierdzające ustanowienie zastawu, hipoteki lub poręczenia — celem zabezpieczenia wierzytelności, stanowiących przedmiot układów, pisma, stwierdzające przedłużenie terminu płatności tych wierzytelności lub ich zmianę;

3) obligi, stwierdzające zobowiązania Banku Akceptacyjnego i zobowiązania wobec Banku Akceptacyjnego, oraz pisma, stwierdzające ustanowienie na rzecz Banku Akceptacyjnego zastawu, hipoteki lub poręczenia;

4) weksle, wystawione lub akceptowane przez Bank Akceptacyjny;

5) pisma, stwierdzające przelew wierzytelności, stanowiącej przedmiot układu (art. 1), na rzecz Banku Akceptacyjnego, Państwowego Banku Rolnego, lub na rzecz instytucji kredytowej, wskazanej na piśmie przez Bank Akceptacyjny.

Art. 15.

Minister Sprawiedliwości może w drodze rozporządzenia zwolnić całkowicie lub częściowo od wszelkich opłat sądowych (hipotecznych) czynności, które pozostają w związku z wykonaniem przepisów ustawy niniejszej, jak również obniżyć przewidziane w obowiązujących przepisach wynagrodzenie notariuszów i pisarzy hipotecznych za te czynności.

IV. Inne przepisy.

Art. 16.

Jeżeli układy konwersyjne i dokumenty, wystawione celem zabezpieczenia praw instytucji wierzycielskich (wierzycieli) — z wyjątkiem dokumentów, mających być podstawą czynności hipotecznych i weksli — mają podpisywać osoby niepiśmienne, należy odpowiednio stosować przepisy ustawy z dnia 23 marca 1929 r. o wystawianiu skryptów dłużnych i pokwitowań przez osoby, nie umiejące lub nie mogące pisać (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 260), nawet gdy chodzi o osoby nie umiejące lub nie mogące czytać.

Art. 17.

(1) W przypadkach, gdy dłużnikami instytucji wierzycielskich są posiadacze gospodarstw wiejskich grupy A i B, określonych w art. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841), na instytucji wierzycielskiej ciąży obowiązek zawarcia układu. W stosunku do posiadaczy gospodarstw wiejskich grupy B obowiązek ten ciąży na instytucji wierzycielskiej tylko wówczas, jeżeli zadłużenie tych posiadaczy nie przewyższa 75% zrewidowanego szacunku instytucji ziemskiego kredytu długoterminowego.

(2) W przypadkach, gdy w myśl ustępu poprzedzającego na instytucji wierzycielskiej ciąży obowiązek zawarcia układu, urzędy rozjemcze będą mogły na wniosek dłużnika wydać postanowienie, na podstawie którego postępowanie egzekucyjne prowadzone przez instytucję wierzycielską z majątku dłużnika będzie mogło ulec zawieszeniu. W razie zawieszenia egzekucji dłużnik będzie jednak obowiązany dokonywać spłaty długu i odsetek w takiej wysokości, jaka ustalona będzie dla układów zawieranych przez instytucje wierzycielskie z określonymi kategoriami dłużników. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości, wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, określi tryb postępowania oraz szczegółowe warunki, na jakich urzędy rozjemcze będą mogły wydać powyższe postanowienia, jak również oznaczyć skutki tych postanowień na postępowanie egzekucyjne.

(3) W przypadkach, gdy na instytucji wierzycielskiej ciąży obowiązek zawarcia układu, a zawarcie tego układu nie dochodzi do skutku, Komitet Konwersyjny orzekać będzie na wniosek dłużnika lub instytucji wierzycielskiej, z czyjej winy nie zawarto układu. W razie ustalenia, że układ nie doszedł do skutku z winy instytucji wierzycielskiej, będą miały zastosowanie w stosunku do dłużnika i instytucji wierzycielskiej przepisy rozdziału V rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych. Komitet Konwersyjny może zwrócić się do urzędu rozjemczego o ustalenie okoliczności, wymienionych w art. 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych. W razie stwierdzenia, że układ nie doszedł do skutku z winy dłużnika, Komitet Konwersyjny może go pozbawić dobrodziejstw wypływających z ustępu poprzedzającego. Tryb postępowania Komitetu Konwersyjnego w sprawach wyżej wymienionych ustala Minister Skarbu w drodze rozporządzenia.

Art. 18.

Zadne postanowienia umów lub innych tytułów, powstałych przed wejściem w życie ustawy niniejszej, nie stoją na przeszkodzie zastosowaniu jej przepisów. Postanowienia takie są nieważne, co nie powoduje jednak nieważności pozostałych postanowień tych umów lub innych tytułów.

V. Przepisy końcowe.

Art. 19.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 20.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.
